

Lovvedtak 51

(2011–2012)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 266 L (2011–2012), jf. Prop. 49 L (2011–2012)

I Stortingets møte 3. mai 2012 ble det gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i kommunelova m.m. (samkommune mv.)

I

I lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner skal disse endringane gjerast:

Ny § 18 nr. 4 skal lyde:

Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om dannelse av kommuneråd eller fylkesråd skal skje etter § 19 eller § 19 a.

Ny § 19 a skal lyde:

§ 19 a *Utpeking av kommunerådsleder kandidat eller fylkesrådsleder kandidat*

- Når den parlamentariske situasjonen i kommunestyret eller fylkestinget tilsier det, har ordføreren eller fylkesordføreren på kommunestyrets eller fylkestingets vegne plikt til å gi en kommunerådsleder kandidat eller fylkesrådsleder kandidat i oppdrag å danne nytt kommuneråd eller fylkesråd. Den kandidaten som ordføreren eller fylkesordføreren etter politiske sonderinger antar kan samle størst oppslutning i kommunestyret eller fylkestinget for sitt kommuneråd eller fylkesråd, skal utpekes.*
- Er skifte av kommuneråd eller fylkesråd følge av et kommunestyrevalg eller fylkestingsvalg, skal den person som til enhver tid formelt innehar ordførervervet eller fylkesordførervervet, ha oppdraget som følger av nr. 1.*
- Den utpekte kandidaten setter selv sammen sitt kollegium, og det nye kommunerådet eller fylkesrådet konstituerer seg selv. Bestemmelsene om kjønnsbalanse i § 38 a nr. 3 første og annet punktum gjelder tilsvarende. Lederen av kommunerå-*

det eller fylkesrådet kan selv når som helst skifte ut medlemmer av rådet og bestemme rådets sammensetning.

- Kommunerådet og fylkesrådet sender, straks det har konstituert seg, melding til kommunestyret eller fylkestinget om rådets sammensetning. Tilsvarende gjelder ved endringer i rådets sammensetning.*
- Funksjonstiden til kommunerådet eller fylkesrådet er uavhengig av kommunestyrets og fylkestingets valgperiode.*
- Ved skifte av kommuneråd og fylkesråd blir fratredende råd sittende inntil nytt råd har konstituert seg.*
- Et forslag om at rådet skal fratredde, må fremsettes i kommunestyremøte eller fylkestingsmøte. Forslaget skal behandles i neste kommunestyremøte eller fylkestingsmøte med mindre to tredjedeler av de møtende krever umiddelbar avstemning. Meddelelse fra rådet om fratredelsen skal skje i kommunestyremøte eller fylkestingsmøte.*
- Et medlem av rådet fratredde, foruten i tilfeller nevnt i nr. 3 i denne paragrafen, etter vedtak eller etter eget ønske. Dersom rådslederen fratredde, skal hele rådet fratredde.*

Overskrifta til nytt kapittel 5 A skal lyde:

Kapittel 5 A. Vertskommune

Noverande §§ 28 a til 28 k blir nye §§ 28-1 a til 28-1 k i kapittel 5 A.

Overskrifta til § 28-1 a skal lyde:

§ 28-1 a *Vertskommunesamarbeid*

§ 28-1 c nr. 6 skal lyde:

Folkevalgte organer i vertskommunen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet der delegasjon er skjedd *fra samarbeidskommunene til vertskommunen* i samsvar med nr. 3.

Overskrifta til nytt kapittel 5 B skal lyde:

Kapittel 5 B. Samkommune

I kapittel 5 B skal nye §§ 28-2 a til 28-2 v lyde:

§ 28-2 a *Samkommune*

1. To eller flere kommuner eller to eller flere fylkeskommuner (deltakerkommunene) kan vedta å opprette en samkommune for å løse felles oppgaver. Vedtak om deltakelse i en samkommune treffes av kommunestyret eller fylkestinget selv.
2. Samkommunen er et eget rettssubjekt.
3. En kommune eller fylkeskommune kan ikke delta i mer enn én samkommune.
4. Øvrige kapitler i denne lov gjelder tilsvarende så langt de passer for samkommuner, med mindre annet er fastsatt i dette kapitlet. §§ 8, 12, 18 til 21, 27, 28-1 c, 28-1 d, 28-1 g, 48 nr. 4, 49, 50 nr. 8, 56 til 58, 60 og 61 til 75 gjelder likevel ikke.

§ 28-2 b *Overføring av myndighet til samkommunen*

1. Enhver oppgave eller avgjørelsesmyndighet som ikke i lov er lagt til kommunestyret eller fylkestinget selv eller andre kommunale eller fylkeskommunale organer, kan overføres til en samkommune.
2. De oppgaver og den avgjørelsesmyndighet som overføres samkommunen, må være identiske for alle deltakerkommunene.

§ 28-2 c *Forholdet til forvaltningsloven og offentleglova*

Forvaltningsloven og offentleglova gjelder tilsvarende for samkommuner som for kommuner og fylkeskommuner.

§ 28-2 d *Virksomhetsoverdragelse*

Reglene i arbeidsmiljøloven §§ 16-2 til 16-7 om arbeidstakernes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse gjelder tilsvarende ved opprettelse av, uttreden fra eller oppløsning av en samkommune.

§ 28-2 e *Samarbeidsavtalen*

1. Deltakerkommunene skal opprette en skriftlig samarbeidsavtale for samkommunen. Kommunestyret eller fylkestinget vedtar selv avtalen og endringer om forhold som er omtalt i nr. 3.

2. Endringer i avtalen som gjelder andre forhold enn de som er omtalt i nr. 3, vedtas av samkommunestyret med tilslutning fra minst to tredjedeler av de avgitte stemmene. Det kan likevel avtales at også slike endringer skal vedtas av det enkelte kommunestyre eller fylkesting selv.
3. Samarbeidsavtalen skal inneholde bestemmelser om:
 - a) samkommunens navn, som skal inneholde ordet samkommune,
 - b) deltakerkommunene og antall representanter i samkommunestyret fra den enkelte deltakerkommune,
 - c) hvilken adresse samkommunen skal registreres på i Enhetsregisteret,
 - d) hvilke oppgaver og hvilken avgjørelsesmyndighet som skal overføres til samkommunen,
 - e) tidspunkt for overføring av oppgaver og avgjørelsesmyndighet,
 - f) deltakerkommunenes innskuddsplikt og plikt til å yte andre bidrag til samkommunen,
 - g) den enkelte deltakerkommunes eierandel i samkommunen og ansvarsandel for samkommunens forpliktelser dersom denne avviker fra eierandelen,
 - h) hvordan plikten til å dekke samkommunens underskudd skal fordeles mellom deltakerkommunene dersom denne avviker fra deltakerkommunenes ansvarsandel for samkommunens forpliktelser,
 - i) rammer for samkommunens finansforvaltning,
 - j) underretning til deltakerkommunene om vedtak som treffes i samkommunen,
 - k) uttreden fra og oppløsning av samkommunen, herunder oppbevaring av arkiver skapt av samkommunen, og
 - l) annet som etter lov krever avtale.
4. Ved etablering av en samkommune mellom kommuner skal samkommunen sende kopi av samarbeidsavtalen til fylkesmannen. Samkommunen skal også orientere om endringer i samarbeidsavtalen og vedtak om uttreden eller oppløsning. Departementet skal på tilsvarende måte orienteres om samkommunesamarbeid mellom fylkeskommuner.

§ 28-2 f *Deltakeransvar*

1. Den enkelte deltakerkommune hefter ubegrenset for en andel av samkommunens forpliktelser. Til sammen skal andelene utgjøre samkommunens samlede forpliktelser.
2. Samkommunens kreditorer må først gjøre sitt krav gjeldende mot samkommunen. Dersom kreditor ikke oppnår dekning av samkommunen innen 14 dager regnet fra påkrav, kan kreditor

kreve den enkelte deltakerkommune for dennes andel av forpliktelsen. En deltakerkommune som helt eller delvis har dekket sin andel av en fordring på samkommunen, kan straks kreve tilbake sitt utlegg fra samkommunen.

§ 28-2 g *Deltakelse i andre organisasjonsformer*

1. En samkommune kan ikke være deltaker i sammenslutninger. Samkommunen kan likevel forvalte midler i aksjer når dette har et finansielt formål.
2. En samkommune kan være vertskommune etter § 28-1 b, jf. § 28-1 a, for andre enn deltakerkommunene i samkommunen.

§ 28-2 h *Samkommunestyret*

1. Samkommunestyret er samkommunens øverste organ. Samkommunestyret skal bestå av minst tre representanter med vararepresentanter fra hver deltakerkommune. Disse velges av og blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer. Valget skal skje i konstituerende møte i kommunestyret eller fylkestinget i deltakerkommunene. Representantene velges for fire år. Den enkelte deltakerkommune kan velge nye representanter i valgperioden. Nyvalg skjer for den gjenværende del av valgperioden.
2. Samkommunestyret velger selv blant sine medlemmer leder og nestleder. Lovens bestemmelser om ordfører og varaordfører gjelder tilsvarende for leder og nestleder i samkommunestyret. Deltakerkommunene kan avtale en annen funksjonstid for leder og nestleder enn det som følger av § 9.

§ 28-2 i *Møte- og talerett for deltakerkommunene*

Deltakerkommunenes ordførere og administrasjonssjefer har møte- og talerett i samkommunens organer. Administrasjonssjefene har likevel ikke møte- og talerett i kontrollutvalget.

§ 28-2 j *Administrativ leder*

Samkommunen skal ha en administrativ leder som ansettes av samkommunestyret selv. Det kan avtales at stillingen som administrativ leder i samkommunen skal gå på omgang mellom administrasjonssjefene i deltakerkommunene.

§ 28-2 k *Innstilling til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett og årsregnskap*

Samkommunestyret skal fastsette hvilket organ i samkommunen som skal avgi innstilling til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett og årsregnskap.

§ 28-2 l *Inndekning av underskudd i samkommunen*

1. Samkommunen plikter å dekke inn underskudd i samkommunen.
2. Deltakerkommunene plikter å yte tilskudd til inndekning av underskudd i samkommunen.
3. Departementet kan i forskrift gi regler for samkommunens og deltakerkommunenes plikt til å dekke inn underskudd i samkommunen.

§ 28-2 m *Låneopptak og garantier*

1. Samkommunen kan bare ta opp lån dersom dette er fastsatt i samarbeidsavtalen. Dersom samkommunen skal kunne ta opp lån, skal avtalen inneholde et høyeste beløp for samkommunens samlede låneopptak.
2. Dersom en av deltakerkommunene er underlagt reglene i § 60, skal departementet godkjenne samkommunens vedtak om opptak av lån eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre samkommunen utgifter ut over de fire neste budsjettår.
3. Samkommunen kan ikke stille kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn samkommunen selv.

§ 28-2 n *Betalingsvansker*

1. Dersom samkommunen ikke kan oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, skal samkommunens administrative leder straks sende melding til samkommunestyret og deltakerkommunene. Med mindre samkommunestyret framlegger en plan for fortsatt drift som vil gi fordringshaverne dekning ved forfall, og som deltakerkommunene slutter seg til, skal samkommunen oppløses.
2. I de første seks måneder etter at melding etter nr. 1 er sendt til deltakerkommunene, kan det ikke avholdes tvangssalg eller gjennomføres tvangsrealisasjon av samkommunens eiendeler.

§ 28-2 o *Valg til kontrollutvalg*

Kontrollutvalgets medlemmer velges blant medlemmene av kommunestyret, fylkestinget og kontrollutvalget i deltakerkommunene. Hver deltakerkommune skal være representert med minst ett medlem i utvalget.

§ 28-2 p *Klage*

1. Når samkommunestyrets underordnede organer treffer vedtak som kan påklages etter forvaltningsloven § 28 første ledd, er samkommunestyret eller en eller flere særskilte klagenemnder

- oppnevnt av samkommunestyret klageinstans.
2. Når samkommunestyret treffer vedtak som kan påklages etter forvaltningsloven § 28 første ledd, er likevel departementet klageinstans.
 3. Vedkommende statlige organ er klageinstans når dette følger av lov eller når samkommunens vedtak er truffet i medhold av myndighet delegert fra et statlig organ.
 4. Hver av deltakerkommunene skal være representert i klagenemnd som nevnt i nr. 1. Nemnda skal ha minst tre medlemmer, og den velger selv sin leder og nestleder.

§ 28-2 q *Lovlighetskontroll*

Tre eller flere medlemmer i samkommunestyret eller tre eller flere medlemmer av deltakerkommunenes kommunestyre eller fylkesting kan sammen bringe avgjørelser truffet av samkommunens organer inn for departementet til kontroll av avgjørelsens lovlighet etter § 59.

§ 28-2 r *Statlig tilsyn*

Der en deltakerkommune har overført utførelsen av lovpålagte oppgaver til samkommunen, skal statlige tilsynsetater rette pålegg eller sanksjoner mot samkommunen. Samkommunen er ansvarlig for at pålegg eller sanksjoner etterkommes.

§ 28-2 s *Ansvarlig statlig organ*

Dersom samkommunen geografisk faller inn under ansvarsområdet til flere statlige klage-, kontroll- eller tilsynsorganer med samme kompetanse, skal samkommunens registrerte adresse i Enhetsregisteret avgjøre hvilket statlig organ som er rett instans.

§ 28-2 t *Uttreden*

1. Den enkelte deltakerkommune kan med skriftlig varsel til samkommunen og øvrige deltakerkommuner si opp sin deltakelse i samkommunen og kreve seg utløst fra denne. Oppsigelsestiden er på minst ett år og løper fra det tidspunkt varsel om uttreden er mottatt etter forrige punktum.
2. Dersom en deltakerkommunes rett er blitt krenket ved vesentlig mislighold av deltakerforholdet, kan deltakerkommunen tre ut av samarbeidet med seks måneders varsel.
3. Den enkelte deltakerkommune kan bringe spørsmålet om uttreden inn for departementet innen en måned etter at samkommunen og øvrige deltakerkommuner har mottatt melding om uttreden. Departementet kan gi pålegg om at samarbeidet skal fortsette i et nærmere bestemt tidsrom hvis

hensynet til en eller flere deltakerkommuner tilsier dette. Departementet kan i særlige tilfeller godkjenne at uttreden skjer med umiddelbar virkning. Deltakerkommunenes betalingsforpliktelser etter samarbeidsavtalen består likevel ut oppsigelsestiden.

§ 28-2 u *Oppløsning*

Samkommunen kan oppløses dersom deltakerkommunene er enige om det. Vedtak om oppløsning treffes av det enkelte kommunestyre eller fylkesting selv.

§ 28-2 v *Forskrifter*

1. Forskrifter gitt i medhold av kommuneloven gjelder tilsvarende så langt de passer for samkommunen, med mindre departementet i forskrift fastsetter at annet skal gjelde.
2. Departementet kan gi forskrift om rapportering fra samkommunen om ressursbruk og tjenesteyting til bruk i nasjonale informasjonssystemer.

§ 39 nr. 2 skal lyde:

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta reglement for delegasjon av avgjørelsesmyndighet og for innstillingsrett innen 31. desember året etter at kommunestyret og fylkestinget ble konstituert. Sist vedtatte reglement og eventuelle andre vedtak gjelder inntil nytt reglement er vedtatt.

Noverande § 39 nr. 2 blir ny nr. 3.

II

I lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov skal § 79 femte ledd lyde:

Er en fylkeskommune, en kommune eller en samkommune fornærmet, kan offentlig påtale begjæres av henholdsvis fylkesting, kommunestyre eller samkommunestyre. Fylkestinget kan gi fullmakt til fylkesutvalget, fylkesordføreren, fylkesrådet, faste utvalg og administrasjonssjefen. Kommunestyret kan gi fullmakt til formannskapet, ordføreren, kommunerådet, faste utvalg, kommunedelsutvalg og administrasjonssjefen. Samkommunestyret kan gi fullmakt til samkommunestyrets leder, faste utvalg og administrativ leder. Fullmakt kan bare gis for så vidt gjelder verdier eller interesser som vedkommende organ eller person forvalter eller fører tilsyn med. Fjerde ledds annet punktum gjelder tilsvarende. Tredje ledd gjelder tilsvarende i tilfelle en kommune utøver virksomhet utenfor kommunen, en fylkeskommune utøver virksomhet utenfor fylkeskommunen eller en samkommune utøver virksomhet utenfor samkommunen.

III

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene skal § 191 første ledd lyde:

For staten er det statsministeren eller vedkommende departementschef, som tar imot forkyndelser og meddelelser; for en fylkeskommune er det fylkesordføreren; for *en kommune* er det ordføreren; for *en samkommune* er det *samkommunestyrets leder*.

IV

I lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen skal § 4 første ledd bokstav f første punktum lyde:

- f) avgjørelser som etter bestemmelse i lov bare kan treffes av *kommunestyret, fylkestinget eller samkommunestyret* selv, med mindre avgjørelse er truffet av formannskapet, fylkesutvalget, et fast utvalg, kommunerådet eller fylkesrådet etter lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner § 13.

V

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse skal disse endringane gjerast:

Overskrifta til § 1-2 andre ledd skal lyde:

§ 1-2 Krav mot staten, fylkeskommuner, kommuner, samkommuner, interkommunale selskaper, regionale helseforetak og helseforetak

§ 1-2 andre ledd skal lyde:

Pengekrav mot en kommune, fylkeskommune, *samkommune*, et interkommunalt selskap, regionalt

helseforetak eller helseforetak kan ikke tvangsfullbyrdes etter kapittel 7, jf. kommuneloven § 55, lov om interkommunale selskaper § 23 og helseforetaksloven § 5.

VI

I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister skal disse endringane gjerast:

§ 1-5 andre punktum skal lyde:

Er dette et statlig organ, skal retten gi varsel om søksmålet til en *kommune, fylkeskommune eller samkommune* som har truffet avgjørelse i saken i tidligere instans.

§ 2-1 første ledd bokstav b skal lyde:

- b) stat, *kommuner, fylkeskommuner og samkommuner*,

§ 4-4 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Fylkeskommuner, kommuner og samkommuner har alminnelig verneting der hovedadministrasjonen ligger.

§ 33-1 andre ledd skal lyde:

Pengekrav mot staten, en kommune, en fylkeskommune, *en samkommune*, et interkommunalt selskap, et regionalt helseforetak eller et helseforetak kan ikke sikres med arrest.

VII

Lova gjeld frå den tida Kongen fastset.

Dag Terje Andersen

president

